

“ความมัวเมาในวัยในวัย”

เทศน์ที่ บริษัท ไทยโพลีเอททีลีน จำกัด ในเครือเอสซีจี เคมิคอลส์ จ.ระยอง

พระอาจารย์วัชชัย กัมมสุทฺโธ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๓

เจริญพร ชาวเอสซีจี อาตมาที่ระยองนี้เป็นครั้งที่ ๓ แล้ว ครั้งแรกก็มากับ หลวงพ่อประสิทธิ์ ถาวโร แต่คนละไซค์ ครั้งที่ ๒ ก็เมื่อปีที่แล้วมาบรรยาย ครั้งนี้เป็น ครั้งที่ ๓ ทีนี้ก็จะมาแนะนำบางอย่างเพื่อให้ข้อคิดข้อพิจารณา พระผู้มีพระภาคเจ้านั้นนะ ก่อนที่ท่านจะออกบรรพชา ท่านได้เห็นเทวทูตทั้ง ๔ คือคนแก่ คนเจ็บ คนตาย สมณะ ท่านจึงไปครุ่นคิดพิจารณาหาทางออก ทำอย่างไรที่จะไม่แก่ ทำอย่างไรที่จะไม่เจ็บ ทำอย่างไรจะไม่ตาย ครุ่นคิดพิจารณาอยู่เรื่อยๆ จนเมื่อท่านเห็นสมณะท่านจึง อุทาน บรรพชาดีนักแล เป็นทางออก นี่เป็นอย่างหนึ่ง ขณะที่ท่านครุ่นคิดนั้นท่านก็ได้ พิจารณา มนุษย์เรานี้มัวเมาในวัย คำว่ามัวเมาในวัยนี้เป็นอย่างไร ถ้าเราสังเกตดูตอนเรา วัยเด็ก หรือใครที่มีลูกมีหลาน สังเกตลูกสังเกตหลานดูก็ได้ ตอนเกิดใหม่ๆตอนอายุ หนึ่งถึงสองขวบก็ตาม หรือแม่แต่โตขึ้นมา เด็กนั้นนะจะไม่ได้คิดหรือว่า ตนเองนะ จะต้องแก่ เขาก็มีแต่สนุกสนาน หรือมีแต่ทำกิจกรรมตามความเห็นตามความคิดของ ตนเอง บางอย่างไม่ถูกใจก็ไม่เอา บางอย่างถูกใจก็เอา ถ้าเราเลี้ยงลูกเลี้ยงหลานสังเกตดู ถ้าของตัวเราส่วนตัวเรานั้นเองอาจจะระลึกไม่ได้ เพราะมันนาน ถ้าดูลูกดูหลานนะจะ เห็นนะ นั่นละเขาเรียกว่ามัวเมาในวัย เมื่อวัยเด็กยังเล็กอยู่ไม่ได้พิจารณา ไม่ได้เห็นว่า เรานี้จะต้องแก่ นี่อันนี้เป็นอย่างหนึ่ง อาตมาเคยมาระยองก็ได้เห็นพวกเรา หรือแม่แต่ พวกเราที่ไปหาที่ถ้ำยายปริก ก็มาพินิจพิจารณาดู พวกเรามีเงินเดือนกันนี้ บางคนลูก ศิษย์บางคนเป็นหนี้เป็นสิน แม่แต่เงินเดือนจะมาก ไม่พอใช้ เพราะอะไร เพราะไม่รู้จัก การใช้เงิน ใช้เงินไปอย่างเปล่าประโยชน์ บางคนก็เล่นการพนันด้วย บางคนก็กินเที่ยว สนุกสนานกับเพื่อน นี่ละเป็นลักษณะของการมัวเมาในวัย เพราะเราไม่ได้คิดหรือว่า เราจะต้องแก่ ถ้าคนไหนเห็นว่าตนเองจะต้องแก่นั้นนะ จะต้องพินิจพิจารณา เราได้เห็น สวัสดิการสังคม อย่างเช่นประกันสังคม ซึ่งเราลอกเลียนแบบมาจากต่างประเทศ อัน นั้นคือการที่เขาได้คิดได้พิจารณาว่า บั้นปลายเมื่อเกษียณอายุงานไปแล้วนี้ จะทำอย่างไร จะมีรายได้ที่จะพอเลี้ยงตัวเอง อันนั้นเพราะอะไรจึงคิดเช่นนั้น เพราะตอนเราหนุ่มเรา แน่นนี้ ถ้าเราสังเกตตัวเองนี้ ตอนหนุ่มแน่นเรามีกำลังนะ สุขภาพร่างกายแข็งแรงดีมี

กำลัง เราก็คิดว่าทำงานอย่างนี้นะ จะหนักอย่างนี้ จะอยู่เวรอยู่ยามยาวนานก็ไหว มันไหวจริงๆนะไม่ใช่ไม่ไหว อาตมาเหมือนกัน สมัยเป็นแพทย์ คุณคนไข้บางที่อยู่เวรทั้งคืนนะ รักษาคนไข้ทั้งคืนก็ยืนไหว แต่พอสามสิบขึ้นมาชักไม่ไหวแล้ว ถ้าไม่ได้นอนแล้วชักไม่ไหว จึงมารู้ตนเอง พอสี่สิบนี้มันก็เปลี่ยนอีก พละกำลังมันจะลด หัวสืบทอนนี้มันก็เริ่มมีอะไรให้เห็นอีก จึงมาคิดพิจารณา ดู อ้อ นี่การมัวเมาในวัย ที่เราคิดว่าเราจะไม่แก่ พละกำลังเราจะไม่ถอย พวกโยมเคยคิดเคยพิจารณาไหม ว่ากำลังเราจะต้องถอย ถ้าเราเห็นอย่างนี้ เราจะต้องรู้ว่างานที่เราทำอยู่ เราจะสามารถยืนได้นานเท่าไร เมื่ออายุสามสิบ สี่สิบ หัวสืบทอนนี้มันจะไหวไหม นี่ต้องพิจารณา เพราะอะไรจึงพูดเช่นนั้น ถ้าเราไม่ไหวนี้เราจะต้องรู้แล้ว ว่าเมื่อแรงงานกำลังกายเราถดถอยลงนี้ เราจะทำอย่างไร วิทยุหนุ่มวิทยุสาวนี่เป็นวิทยุทำงาน เป็นวิทยุที่มีกำลัง เมื่อมีกำลังแล้วเป็นวิทยุที่เราหาทรัพย์สินได้ แต่วิทยุเก่า ถ้าเราจะทำแบบเดิมนะ มันเป็นวิทยุที่เราหมดกำลัง เราจะทำแบบเดิมมันไม่ไหวแล้ว แล้วถ้าเรามีเจ็บ เมื่อวิทยุเก่าขึ้นมา นี่โรคภัยไข้เจ็บก็ถามหา ถ้าพูดแบบเศรษฐกิจ Demand มันมาก Supply มันเริ่มถอย หมายถึงว่าการใช้จ่ายเงินทองจะต้องมากขึ้น เพื่อรักษาสุขภาพตนเอง แต่กำลังกายที่จะไปหาทรัพย์สินนั้นลดลง ตรงนี้ก็จะเกิดปัญหาสำหรับผู้ที่ไม่ได้พิจารณา ยังมัวเมาในวัยนี้ เมื่อเราแก่ขึ้นมาแล้วนี้เราจะอยู่อย่างไร ถ้าใครพิจารณาตรงนี้จะรู้เลยว่า การดำรงชีวิตการประพฤติปฏิบัติจะไม่ประมาทแล้ว จะต้องมิไว้เก็บไว้ใช้เผื่อตอนที่เราแก่ เงินที่หามาได้จะไม่ใช้แบบฟุ่มเฟือยเที่ยวสนุกสนานไปวันไปวัน นี่คือการเราไม่มัวเมาในวัย ที่นี้เมื่อเรายังมีชีวิตสุขภาพยังดีอยู่ เราก็ไม่คิดหรือว่า เราจะต้องตาย แม้เราไปเผาเพื่อน เผาญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง หรือเห็นในข่าว เราก็ลืมนึกไป รู้ไปอย่างนั้นเองว่าตาย แต่ไม่ได้ย้อนมาถึงว่าชีวิตเรานี้ก็ไม่แน่ เดินออกไปจากตรงนี้อาจจะล้มดับ ความตายนั้นนะไม่เลือก เราไม่ได้ขบคิดพิจารณาว่า ความตายนั้นมันจะมาหาเรา การไม่ได้คิดพิจารณาตรงนี้ก็เป็นการมัวเมาในชีวิต ที่นี้บางคนเมื่อแข็งแรงอย่างหนุ่มสาวนี้ ก็จะไม่รู้หรือว่า เรานี้จะต้องเจ็บ พอเจ็บเป็นหวัดนิดๆหน่อยๆเป็นไข่นั่นเรื่องธรรมดาที่มันมีอยู่ แต่ไอ้เจ็บหนักๆ นี้ อาจจะไม่ได้คิดหรือกนะ นี่ละเพราะอะไร เพราะสภาพที่เราเป็นอยู่นั้นนะ ยังแข็งแรงอยู่นั้นนะ มันก็ไม่คิดว่าตัวเองจะเจ็บ นี่ละความมัวเมาในความไม่มีโรค สภาพปัจจุบันตรงนั้นละมันบัง บังสติปัญญา ไม่ให้เราพิจารณาว่า ขณะปัจจุบันนั้นมันต้องแก่ ต้องเจ็บ ต้องตายในอนาคต นี่ต้องพิจารณา ถ้าเราพิจารณาแล้วเราจะต้องย้อนมาดูตัว

เรา ว่าเราทำอะไรเมื่อเราจะต้องประสบพบกับสิ่งเหล่านี้ เมื่อเราประสบพบกับสิ่งเหล่านี้แล้ว เราทำอะไรจะไม่เดือดร้อน นี่คือผู้ไม่ประมาท คือผู้ที่เตรียมพร้อมเหมือนการรบ เวลาจะรบที่ไหน สุภยิตจีนจึงบอก รู้เขารู้เรา รบร้อยครั้งชนะร้อยครั้ง แต่ถ้าพูดตามภาษาเราก็คือ เวลาเราจะรบก็ต้องรู้ที่ตั้ง รู้ตำแหน่งที่เราจะรบ รู้กำลังของเรา รู้กำลังของฝ่ายตรงกันข้าม รู้การวางแผนของฝ่ายตรงกันข้าม เมื่อเรารู้ทุกอย่าง เราก็จะได้เตรียมการที่จะเข้าไปรบอย่างไร เพื่อให้เกิดชัยชนะเกิดขึ้น เหตุการณ์นี้จริงๆแล้วในชีวิตประจำวันเรานี้ เขาก็มีอย่างเช่นการเตือนภัย การพยากรณ์อากาศ ทำไม่ถึงมี ก็เพื่อให้ผู้ที่จะต้องทำกิจในชีวิตประจำวันได้เตรียมการไว้ ถ้าพายุมาจะทำอย่างไร ฝนตกมาจะทำอย่างไร นั่นละเพื่อความไม่ประมาทนั่นเอง เหตุการณ์นี้เราทำงาน เรามีชีวิตเกิดขึ้นมา เรามีความรู้สึกเกิดขึ้นมา เราก็อำไปแต่ละวัน แต่ละวัน ทำไป ทำไป ทำไป โดยไม่คิดว่าข้างหน้ามันจะประสบพบพานกับอะไร เมื่อไม่ได้คิด ทำไปก็อาจจะไปเจอตรงนี้ออกขึ้นมา ทุกข์เกิด เมื่อทำไป ทำไป เหตุที่ไม่คาดฝันเกิดขึ้นปั๊บ ก็เดือดร้อนเกิด เพราะอะไร เพราะเราไม่ได้เตรียมการไว้ บางครั้งพายุเอยมันมาได้ แต่เรารู้ล่วงหน้าและเตรียมการ ความเสียหายก็ลดลง อันนี้คือสติปัญญา แม้แต่ผม เราได้สังเกตมดคูใหม่ เวลาฝนมันจะตกมันขนไข่ อพยพพรรคพวกมันขึ้นที่สูง สัตว์เขายังมีการเตรียมการของเขา มนุษย์เราเช่นกัน ถ้าเราหลงละเลิงอยู่กับชีวิตประจำวัน เราก็อเกิด ความประมาทนั่นเอง ความประมาทตรงนี้ละเป็นบ่อเกิดแห่งความหายนะในภพภาคหน้า นี่เราเคยคิดใหม่เคยพิจารณาใหม่ ว่าเราจะต้องแก่ ต้องเจ็บ ต้องตาย ชีวิตเราจะเดินอย่างไร เราจะไปอย่างไร หรือเราทำงานไปวันๆๆๆ พอมีเรื่องขึ้นมาก็อาจจะลาออกไปเลยพอลาออกไปคิดว่าที่ไหนดีก็ไปตรงนั้น พอไปตรงนั้นแล้วก็เดือดร้อนขึ้นมาไม่สมหวัง สุดท้ายชีวิตเราเลยไม่ได้อะไรเป็นแก่นสาร เพราะเราเหมือนเรือที่เดินอยู่ในมหาสมุทร เมื่อถูกลมพัดมาทางไหน เรือนั้นก็ไปตามลมที่พัด พอพัดไปซ้ายก็ไปทางซ้าย พอพัดไปทางขวาก็ไปทางขวา เลยเคว้งคว้างอยู่ในกลางมหาสมุทร ไม่ถึงฝั่งแล้วก็อดตายในมหาสมุทรนั่นเอง นี่ละ อาตมาไม่เคยคิดไม่เคยพิจารณา สมัยเป็นแพทย์ก็ไม่ได้พิจารณา จนมาถึงวันนี้จึงพิจารณาขึ้นมา จึงมาแนะนำพวกเรา มาพูดให้พวกเรา ได้คิดได้พิจารณา เพราะมันยังไม่สาย แต่ถ้าโยมมาพิจารณาตอนที่โยมอายุห้าสิบ หกสิบ เจ็ดสิบแล้ว มันสายแล้วนะ จะทำอะไรก็ลำบากแล้ว เพราะกำลังมันไม่ให้ รู้เห็นอยู่ว่าจะทำอะไร แต่ไม่มีความสามารถที่จะทำ เพราะเหตุปัจจัยมันไม่ให้ สติปัญญามีแต่

กำลังกายกำลังอื่นมันไม่มี นี่ เพราะฉะนั้นจึงมาพูดเพื่อเตือนสติให้พวกเราได้ขบคิดพิจารณา ว่ามันจริงไหม เราต้องแก่ ต้องเจ็บ ต้องตาย ตายแล้วไปไหน บางคนคิดว่าตายแล้วสูญนะ ชีวิตนี้แค่เกิดขึ้นมาแล้วมารู้เรื่องราวแล้ว พอตายแล้วก็หมด ไม่ว่าจะดีไม่ดีหมดๆ ไม่ต้องรับผิดชอบอะไรแล้ว พวกที่เดือดร้อนทุกข์มากๆก็เลยฆ่าตัวตาย เพราะคิดว่าการฆ่าตัวตายเป็นการแก้ปัญหของชีวิต หาว่าไม่รู้ มันไม่ใช่การแก้ปัญหของชีวิต มันแก้ปัญหของเรื่องตรงนี้จริง แต่ยังคงไปใช้กรรมในอบายภูมิอีก หนักกว่าเก่าอีก นี่เพราะอะไร เพราะเขาความเห็นที่เขาไม่ถูกต้อง การดำเนินชีวิตที่ไม่ถูกต้องตั้งแต่ต้น เมื่อเกิดปัญหาขึ้นจากเหตุที่ตนเองไม่ได้วางไว้ถูกต้อง ไม่เป็นสัมมาปฏิบัติก็เลยเกิดปัญหา เมื่อเกิดปัญหาก็เลยแก้วิธีหนีปัญหา แบบมิจฉาปฏิญญินั่นเอง ก็เลยเดือดร้อนไม่มีที่สิ้นสุด เหตุุนั้นพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ “มนุษย์ที่เกิดมาแล้วนี้ ส่วนใหญ่กลับไปสู่อบายภูมิ น้อยรายจะขึ้นสูง” เมื่อเทียบโดยอัตราส่วนแล้ว ส่วนใหญ่ไปสู่อบายภูมิ ยังไม่มีพระพุทธศาสนาเกิดขึ้นในโลก ไม่มีผู้ชี้แนะหนทางที่ถูกต้อง เราก็จะไปตามกระแสแห่งโลก แล้วก็จะไปสู่อบายภูมิเกือบทั้งหมด เมื่อมีพระพุทธศาสนาเกิดขึ้น เป็นบุญลาภของมนุษย์ มนุษย์เหมือนได้ลาภที่อันประเสริฐ ยังมีส่วนหนึ่งที่จะขึ้นสูงได้ ไม่ไปสู่อบายภูมิ นี่ให้เข้าใจเอาไว้ พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสไว้ “การเกิดเป็นมนุษย์เป็นของหาได้ยาก” เพราะบุคคลใดที่จะมาเกิดเป็นมนุษย์นั้น ต้องสั่งสมบุญกุศล ต้องมีเหตุมีปัจจัยที่ทำให้เกิดเป็นมนุษย์ เพราะสัตว์โลกเอ๋ยที่เราดูในโลกนี้ มีมากมายกว่ามนุษย์แปดพันล้านคนนะ ทำไมไม่เป็นมนุษย์หมดละ เป็นสัตว์มากกว่าเยอะ แล้วไอ้ภพภูมิต่างๆที่มองไม่เห็นอีกละ อีกเท่าไร เพราะนั้นการเกิดเป็นมนุษย์นี้เป็นของประเสริฐ พระองค์บอกว่าเป็นของหาได้ยาก เขาเรียกว่ามนุษย์สมบัติ มนุษยสมบัติที่เราได้อาการ ๓๒ ประการมานี้ เราเรียกว่าเราได้สมบัติอันหนึ่ง คือมนุษยสมบัติ “การเกิดของพระพุทธเจ้าแต่ละพระองค์เป็นสิ่งที่หาได้ยาก” พระพุทธเจ้าแต่ละพระองค์จะเกิดขึ้นได้อย่างเร็วที่สุดที่ใช้ปัญญา ๒๐๐สงขัยแสนมหากัป อันนี้พูดตั้งแต่ก่อนที่ท่านจะได้รับพุทธพยากรณ์ ตั้งแต่ท่านตั้งจิตที่จะเป็นพระพุทธเจ้า เป็นพระโพธิสัตว์จันมาได้รับพุทธพยากรณ์ หมายความว่าบารมีถึงที่จะได้เป็นพระพุทธเจ้า ได้รับพุทธพยากรณ์จากพระพุทธเจ้าองค์ก่อน ยังอีก ๔ อสงขัยแสนมหากัป สร้างมาแล้ว ๑๖ อสงขัย ๑๖ อสงขัยจึงมีบารมีเต็มที่จะได้รับพุทธพยากรณ์ การพยากรณ์ของพระพุทธเจ้าแต่ละพระองค์ ไม่ใช่ท่านชอบคนไหนก็พยากรณ์คนนั้น ไม่ใช่ ท่านดูที่

บารมีที่เขาสั่งสมมาว่าถึงไหม ถ้าถึงท่านก็พยากรณ์ ถ้าบารมีเขาไม่ถึงท่านก็ไม่พยากรณ์ เพราะฉะนั้น ๒๐ อสงไขยแสนมหากัป เป็นสิ่งที่ยาวไกล พระพุทธเจ้าที่ศรีทธานำคุณ สอง ๔๐ อสงไขยแสนมหากัป พระพุทธเจ้าที่ใช้วิริยะนำ ๘๐ อสงไขยแสนมหากัป นั้นเป็นการยาวไกลมาก เหตุนั้นการอุบัติเกิดขึ้นของพระพุทธเจ้าแต่ละพระองค์จึงเป็น บุญลาภ เป็นของหาได้ยาก “การเจอพระสังฆธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าท่านก็ตรัส เอาไว้ เป็นสิ่งที่หาได้ยาก” เพราะศาสนธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้านั้น พระองค์ ต้องใช้เวลาถึงอย่างน้อยที่สุด ๒๐ อสงไขยแสนมหากัป จึงจะตรัสรู้ขึ้นมาได้ เหตุนั้น ธรรมะที่เกิดขึ้นในโลกนี้ที่เราได้รู้ได้เห็น เรา search(ค้นหา)เข้าไปในอินเทอร์เน็ต เราก็ ได้เห็นแล้วพระไตรปิฎกเขียนอย่างไร เราเลยคิดว่าเราได้ง่ายๆ การที่เราเห็นว่ามันได้ ง่ายๆ เราก็เลยประมาท ไม่ใช่สติปัญญาพิจารณาให้ถ่องแท้ในอรรถธรรมแต่ละคำ แต่ละประโยค ว่าอรรถธรรมนั้นอยู่ตรงไหน เลยคิดว่าได้ง่ายๆ อาจจะได้ออนไลน์ก็ได้ หรือฉันรู้แล้วแล้วไป มันก็เลยไม่เกิดประโยชน์ เหมือนเราทิ้งสิ่งที่มีคุณค่า สิ่งที่เป็นสมบัติอันล้ำค่า สิ่งที่เป็นแก้วอันล้ำค่า ท่านจึงเรียกรัตนะ คือแก้วนั่นเองไปโดยเปล่าประโยชน์นั่นเอง เหตุนั้นการที่เราได้มนุษยสมบัติที่เป็นของหาได้ยาก การที่เราได้ เจอพระสังฆธรรมคำสั่งสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้า ซึ่งเป็นของหาได้ยาก เป็นบุญลาภ ของเรา เป็นบุญลาภของเรา เหมือนเราได้ต้นทุนที่ดีแล้ว เราจะทำอย่างไรที่จะทำมา ค้าขาย ใช้ต้นทุนนั้นให้ก่อประโยชน์ต่อตัวเราเพิ่มขึ้น ถ้ายากแล้วค้าขายเงินทองก็ได้ น้อยแล้วก็ลำบาก เราคงจะเห็น อันนี้เทียบให้ฟัง ชีวิตมนุษย์ให้เราเห็น คนจนนี่กว่าจะ ได้สัปดาห์สักร้อยนี้ลำบากมาก คนที่มีเงินมีความรู้มีต้นทุน หาง่ายกว่าเยอะ จริงไหม บางครั้งเงินร้อยเงินพันเป็นเรื่องเล็กน้อยในความรู้สึกของเขา เพราะเขาหาได้วันละล้าน คนงานอย่างนี้ค่าแรง ยิ่งทางอีสาน ร้อยสองร้อย สองร้อยนี่ถือว่าระดับช่าง ร้อยห้าสิบ สำหรับคนงาน นี่ลำบากกว่าจะได้แต่ละบาทแต่ละสตางค์ ฉันทัดฉันนั้น เราได้ทรัพย์ สมบัติ คือมนุษยสมบัติ ได้พบพระสังฆธรรมคำสั่งสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นสิ่ง ที่หาได้ยาก เป็นสิ่งที่ประเสริฐ เป็นต้นทุนของเรา ที่นี้พระผู้มีพระภาคเจ้ายังตรัสไว้อีก “เมื่อไฟจะไหม้บ้าน ให้รีบขนสมบัติออกจากบ้าน” ไฟจะไหม้บ้านให้รีบขนสมบัติออก จากบ้าน สมบัตินั้นนะ อย่างทรัพย์สมบัติภายนอก ข้าวของเงินทองเราคงจะเข้าใจอยู่ แต่สมบัติอีกอันหนึ่งคือมนุษยสมบัติ ที่เราได้มาอาการ ๓๒ ประการนี้ คำว่าไฟไหม้ บ้านหมายความว่าเมื่อลมดับ มรณภาพมาเยือน เมื่อมรณภาพมาเยือน ความตายนั่นเอง

มาเขียน ร่างกายนี้ก็ถูกเผาเป็นเถ้าถ่าน นั่นล่ะไฟไหม้บ้าน เมื่อไหม้บ้านแล้ว ชีวิตเรานี้
นี่ไม่ได้หยุดแค่นี้ อย่างที่พูดให้ฟัง ไม่ได้หยุด จิตวิญญาณนั้นน่าจะยังต้องไปเกิดตาม
ปัจจัยคือกรรมนั่นเอง เหตุปัจจัยคือกรรมที่เราทำไว้ในอดีต ไม่ว่าจะดีหรือชั่ว เป็นพลัง
ผลักดันให้ต้องไปเกิดตามภพภูมิต่างๆ ตามกรรมที่ตัวเองสร้างเอาไว้ เราจะเชื่อหรือไม่
เชื่อก็ตาม วิถีแห่งกรรม วิถีแห่งกฎธรรมชาตินั้น ย่อมดำเนินไปตามกฎของเขา ไม่ได้
ขึ้นกับความเชื่อหรือความไม่เชื่อของเรา เหตุนี้ทำให้พิจารณาให้ดี เมื่อลมดับ สมบัติที่
เราหามา ทรัพย์สมบัติภายนอกเราคงพอเข้าใจเอาไปไม่ได้ แม้แต่เงินยัดในปากสับหรือ
ยังงัดเอาไปซื้อเหล้ากิน ยังเอาไปไม่ได้ นี่เห็นชัด ที่นี้มนุษย์สมบัติก็เผาเป็นเถ้าถ่านเอา
ไปไม่ได้ เหตุนี้พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัส “ให้รีบขนสมบัติออกจากบ้าน เมื่อไฟจะ
ไหม้บ้าน” ขนอย่างไร ขนอย่างไร เราต้องพิจารณา จะขนสมบัติอย่างไร
พระองค์ก็สอนอีก ทางเดินคือมรรค ๘ หรือศีลสมาธิปัญญา หรือทานศีลภาวนาสำหรับ
ฆราวาส ให้นำสมบัตินั้นมาทำทาน คือทานวัตถุสิ่งของภายนอกที่เราหามาได้ ทรัพย์
สมบัติที่เราหามาได้ให้รู้จักทำทาน มาบริจาคมาเสียสละ รู้จักใช้ร่างกายเราเป็นทานมา
เสียสละ นี้เรียกว่าทานบารมี ทำไม่ต้องเสียสละออก เพราะการเสียสละออกนั้น ทำให้
จิตเราไม่คิดไม่ข้องในความตระหนี่นั่นเอง จิตเมื่อไม่คิดไม่ข้อง จิตนั้นเป็นจิตที่มีบุญมี
กุศลนั่นเอง เป็นจิตที่ไม่มีโลกโกรธหลงครอบงำ จึงเป็นจิตที่มีบุญกุศลนั่นเอง จึงเป็น
ทรัพย์ เป็นอริยทรัพย์นั่นเอง คือตัวบุญนั่นเอง ที่นี้เอาทรัพย์คือมนุษย์สมบัตินี้ มา
เจริญศีล มาเจริญภาวนาให้เกิดขึ้นในกายใจเรา การเจริญศีลภาวนาให้เกิดขึ้น มา
รอบรู้ความจริงของกายใจเรานั้น ก็เป็นบุญเป็นกุศลอันหนึ่ง เป็นอริยทรัพย์นั่นเอง การ
ที่เรามาศึกษากายใจของเรา ให้เห็นความจริงของกายใจเรา เห็นความจริงในชีวิตของเรา
นั้น เป็นบุญเป็นกุศล เพราะการเข้าใจสิ่งใดตามความเป็นจริง ความหลงในสิ่งนั้นย่อม
ไม่มี เมื่อความหลงในสิ่งนั้นไม่มี ความอุปาทานยึดมั่นถือมั่นในสิ่งนั้นก็ไม่มี เมื่อความ
อุปาทานยึดมั่นถือมั่นในสิ่งนั้นไม่มี ความไม่ยินดียินร้ายในสิ่งนั้นย่อมเกิดขึ้น ความ
ปลื้มใจว่างย่อมเกิดขึ้นนั่นเอง เหตุนี้การที่จิตปลื้มใจว่างนั่นเอง เป็นจิตที่อิสระ เป็นจิตที่
มีความสง่าผ่าเผย เป็นจิตที่มีบุญมีกุศลอยู่ เป็นทรัพย์ภายในจิตนั่นเอง ที่จะนำไปสู่สุคติ
เหตุนี้พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ “เมื่อจิตนั้นเศร้าหมอง ทุกขีย่อมหวังได้ เมื่อจิตไม่
เศร้าหมอง สุคติย่อมหวังได้” เป็นสิ่งที่พระองค์ได้เตือนได้บอกแนวทาง ทางเดินที่จะ
ประสบให้เราได้ขบคิดพิจารณานั้นเอง เหตุนี้พระองค์ยังเตือน “จิตตั้ง ทนตั้ง สุขาวัง

จิตที่ฝึกดีแล้วนำสุขมาให้ จิตดี คุดดี สุขาวัง จิตที่คุ้มครองดีแล้วนำสุขมาให้” เรา จะเห็นความสุขในปัจจุบันในจิตเรานั้นเอง ที่เรารู้คุมครองได้ ที่เรารู้ฝนอบรมได้ เมื่อ จิตที่มีความสุขความสงบในปัจจุบันที่เห็นได้ เมื่อละอรรถภาพนี้ในขณะนั้น สุขแห่งความ สงบสุขคตินั้นเองจะเป็นที่หวัง จนผู้ใดละอวิชาได้หมด คนนั้นก็ไม่ต้องมาเกิดในภพทั้ง ๓ นั้นเอง อันนี้เป็นทางเดินที่พระผู้มีพระภาคเจ้าได้เตือนเหล่าพุทธบริษัททั้งหลาย “ให้ อย่าประมาท” ให้ย้อนมาพิจารณาชีวิตของเรา เราต้องแก่ ต้องเจ็บ ต้องตาย หนีไม่ พ้นนะ อย่ามัวเมาในวัย ในความไม่มีโรค ในชีวิต ถ้าเรามัวเมาไปแล้ว สิ่งที่เราประสบ สิ่งที่เราพบอยู่เฉพาะหน้านั้นเอง เป็นเหตุแห่งความหลงของเรานั้นเอง เหตุนั้นถ้าเรา สังเกตมนุษย์ในโลกนี้ แม้แต่ตัวเราหรือเพื่อนฝูง เวลาเราไปประสบอะไรก็จะอยู่กับตรง นั้นนะ การอยู่ตรงนั้นก็เลยไม่คิดไม่ได้คิดพิจารณาว่า ชีวิตสุดท้ายมันจะไปอย่างไร การ ไม่ได้คิดพิจารณาตรงนั้นก็เลยประมาท เลยถูกสิ่งเหล่านั้นครอบงำอยู่ ครอบงำ สิ่งใดที่ เราประสบพบพาน ถ้าไม่ใช่สติปัญญาวินิจฉัยพิจารณาแล้ว สิ่งนั้นเป็นวัตถุเป็นเหตุ แห่งโมหะเกิด เหตุนั้นถ้าเราได้ยินได้ฟัง ก็ขอให้ไปขบคิดไปพิจารณา ให้เห็นแจ้งใน แก่ใจเรา แล้วไปพิจารณาว่าทางเดินเราจะเดินอย่างไร เราจะดำรงชีวิตเราไปอย่างไร จนกว่าลมเราจะดับ เราจึงจะเป็นผู้ไม่ประมาท เป็นผู้ที่พร้อมที่จะเผชิญต่อความแก่ ความเจ็บ ความตาย เมื่อความแก่ ความเจ็บ ความตายมาเยือน เราทำอย่างไรจะไม่ เตื่อคร้อน จะไม่ทุกข์ร้อน ถ้าเราไม่ได้ฝึกฝนอบรมจิตใจไว้แล้ว เมื่อความแก่มาประสบ พบพาน กำลังที่ถอยไปถดถอยไป การทำอะไรไม่ได้ดังที่เราหนุ่มสาวอยู่ ความ เจ็บปวดนั้นก็ตามมา เมื่อความเป็นโรคตามมา เวทนาทุกขเวทนาตามมา แม้แต่ความ ตายมา จิตที่มีอุปาทานยึดมั่นถือมั่นในสิ่งทั้งหลายนั้นก็เกิดความสุขทุกข์เกิดขึ้น เราทำ อย่างไรเมื่อประสบพบพานกับสิ่งนี้แล้วเราจะไม่ทุกข์ นี่คือข้อที่เราต้องเตรียม เหมือน เราจะเข้าสู่สนามรบ เราต้องรู้ทั้งเขาทั้งเราให้หมด รู้ข้อมูลทั้งหมด แล้วเราจะได้ เตรียมการ เหมือนเขาพยากรณ์อากาศ เมื่อเรารู้ว่าสีนามันจะขึ้น เราก็หลบขึ้นมาก่อน ซะ ก็ไม่ถูกมันกระทบ ภัยพิบัติสำหรับชีวิตเราก็ไม่มี ฉันทิฉันทันนั้น เมื่อเรารู้ข้างหน้าว่า เราต้องแก่ ต้องเจ็บ ต้องตาย ทุกข์ที่รออยู่ข้างหน้าเป็นอย่างไร เราก็เตรียมการฝึกฝน อบรมจิตใจเราไว้ เมื่อเราประสบพบพานเหล่านั้น แม้แต่มันทุกข์แต่ใจมันไม่ทุกข์ เพราะเราได้เตรียมไว้แล้ว ความมีสติ ความปลอดภัยในชีวิตของเราก็จะตามมานั้นเอง เหตุนั้นพระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสไว้ “เธอจงมีตนเป็นที่พึ่งเถิด เธอจงมีตนเป็นที่เกาะ

เธอจงมีธรรมเป็นที่พึ่งเถิด เธอจงมีธรรมเป็นที่เกาะ อย่ามีสิ่งอื่นเป็นที่พึ่งเลย แล้วเธอจะไม่เดือดร้อนในภายหลัง” การที่เราได้พินิจพิจารณา ให้มีสติอยู่ที่กายใจเรา มาพิจารณาชีวิตของเราอยู่เรื่อยๆ อยู่เรื่อยๆไม่ประมาท นั่นเป็นการเรามีตนเป็นที่พึ่งมีตนเป็นที่เกาะ ไม่ไปพึ่งไม่ไปเกาะข้างนอก ไม่ไปสรวลเสเฮฮาเกี่ยวกับเรื่องข้างนอก ไม่ไปตามกระแสแห่งข้างนอก นั่นคือไม่มัวเมานั่นเอง เมื่อเรามีตนเป็นที่พึ่งมีตนเป็นที่เกาะ เราย่อมเข้าใจเรื่องของกายใจรูปนามขั้น ๕ เห็นตามความเป็นจริง เมื่อเราเข้าใจความจริงของรูปนามขั้น ๕ นั้น เราก็มีธรรมคือสัจธรรมนั้นเป็นที่พึ่งเป็นที่เกาะ สัจธรรมนั้นละจะทำให้เราพ้นจากกองทุกข์ทั้งปวงนั่นเอง การแสดงธรรมก็ขอยุติแต่เพียงเท่านี้ ขอเจริญในธรรมทุกคนทุกคนเทอญ ขอเจริญพร.

(พวกเรา กราบนมัสการพระรัตนตรัย พร้อมกันอีกครั้ง ครับ

อะระหัง สัมมาสัมพุทธโ ภะคะวา พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ.

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม ธัมมัง นะมัสสามิ.

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สังฆัง นะมามิ.)

คือเป็นสิ่งที่อยากจะบอกพวกเรานะ ด้วยความเมตตา ด้วยความปรารถนาให้พวกเราไม่ทุกข์ มันเป็นสิ่งที่อยากจะบอกพวกเรา เป็นสิ่งที่อาตมาวัยขนาดพวกโยมก็ไม่เคยพิจารณาเหมือนกัน จนมาบวชก็เลยได้มาพิจารณา จึงมาเตือน เมื่อเรารู้เรื่องข้างหน้าก่อน เราก็รู้ว่าเราจะเตรียมตัวอย่างไร เพราะการที่เราทำงานในชีวิตประจำวันเราทำไปเรื่อยๆเราลืมหืมคิด เพราะงานมันยุ่ง คิดแต่เรื่องงานก็ปวดหัวแล้ว งานนั้นงานนี้เป็นอย่างนั้นเรื่องนั้นเรื่องนี้ ก็เลยลืมหืมคิดเรื่องชีวิตตัวเอง เวลาที่ผ่านมาเลยเปล่าประโยชน์สำหรับตัวเราเลยได้แต่งงาน เหตุนี้เราต้องคู่กันไปคู่ขนาน พิจารณาทั้งตัวเราทำทั้งงาน เป็นปัญญาตัวนี้มันคู่กันไป เราจะได้ประโยชน์ทั้งสองทาง นั่นเป็นสิ่งที่อาตมาคิดอยากจะบอกพวกเรา เป็นสิ่งที่พระพุทธเจ้าก็ครุ่นคิดมาก่อน ท่านจึงออกบวช ท่านเห็นความมัวเมาตรงนี้ท่านจึงออกบวช จึงมาบอกพวกเราให้ไปขบคิดดู ให้ข้อคิดให้ปัญหาไปคิด ถ้าเราคิดแล้วเราจะได้อะไรชีวิตเราจะเดินอย่างไร คนที่มีครอบครัวแล้วจะเดินอย่างไร มีลูกแล้วจะเดินอย่างไร คนที่โสดนั้นจะเดินอย่างไร ให้ชีวิตเราดำเนินด้วยความราบรื่น ให้ได้ทั้งทางโลกทางธรรม ให้เราอย่างน้อยๆเกิดมา ก็พูดแบบหยาบๆไม่

เสียชีวิตเกิด อย่างที่เราอย่างน้อยๆเรากลับมาต้องได้อัตภาพเสมอเดิม ไม่ต่ำกว่าเดิม ให้สูงกว่าเดิมเข้าใจไหม นี่คือนี่ที่เราต้องรู้จักใช้ประโยชน์ เหมือนน้ำขึ้นให้รีบตัก เมื่อฝนแล้งแล้ว น้ำลงแล้วไปตักก็เหนียวนะ กฎมิต่างๆถ้าศาสนาไม่อยู่แล้ว หมดยุคแล้ว เป็นยุคมืดแล้วเราจะเดือดร้อน แล้ววันนั้นพวกเราจะไม่เคยได้ยินหรือ กี่ล สมานธิ ปัญญา พระพุทธเจ้า พุทธะก็ยังไม่เคยได้ยิน แค่อนาถบิณฑิกเศรษฐีได้ยินว่าพุทธะ พระพุทธเจ้าอุบัติเกิดขึ้นในโลกแล้ว แคंपระโยคเดียวท่านตะลึง ใจท่านครุ่นคิดจะไปหา พระพุทธเจ้าตลอด เมื่อรู้จากน้องเขยพูดให้ฟัง เขาก็บอกเตือนไว้ยังมีคอยู่ ยังไม่เหมาะสมให้สว่างให้รุ่งเช้าก่อน ก็รอนจนเข้ามืดไปเลย ไปคนเดียว เพราะเขาสั่งสมบารมี เขามาตลอด อย่างอนาถบิณฑิกเศรษฐีมั่นฝังอยู่ในจิต เมื่อเขาได้ยินคำว่าพุทธะ พระพุทธเจ้าอุบัติเกิดขึ้นมันสะคุดใจเขามาก เหมือนมีอะไรระตุกในใจเขา เขาอยู่ไม่ได้ นั่นละคือกุศล เหตุนั้นเรามาเจอแล้ว เราได้สมบัติแล้ว มนุษย์สมบัติแล้ว ได้สัง จธรรมแล้วอย่าประมาท ให้รีบตักรีบตวงซะ อาตมาไม่ได้บอกให้พวกโยมไปบวชนะ แต่บอกว่าพวกโยมนะจะดำเนินชีวิตอย่างไรด้วยความราบรื่น แล้วพัฒนาจิตเราไป แล้วแต่วิถีกรรม จนถึงวันหนึ่งเมื่อเราพร้อม หรือวิถีกรรมที่เราต้องไปบวชก็ไปบวช ถ้า ไม่ได้ไปบวชก็ให้มันอยู่ในตรงนี้ ให้มันสูงขึ้นอย่าให้มันตกต่ำ อย่าให้ถูกกระแสโลกนั้น ครอบงำจิตเรา เท่านั้นละความหมาย เพราะนั่นฟังให้ดีให้เข้าใจ ไม่นั้นเราจะเสียดาย มองดูชีวิตแม้แต่ญาติโยม แม้แต่ญาติอาตมาเองก็มองชีวิตเขา แต่ละชีวิตน่าเสียดาย เหมือนกัน ไม่ใช่แค่มองพวกโยมมองญาติตัวเองด้วย นี่เพราะฉะนั้นจึงคิดจะมาพูดแล้ว ให้อัดเทปไว้เพื่ออะไร เพื่อเตือนสติ เตือนสติ เพราะการพูดที่จะให้เราเห็นภาพรวม รวบยอดของชีวิตนี้ ส่วนใหญ่เราจะสอนแต่ว่า ทำอย่างนั้นทำอย่างนี้เหมือนต่อจิ๊กซอ เราจะบอกจิ๊กซอตัวนี้ไปต่อกับตัวนั้น ตัวนั้นต่อกับตัวนี้ เรายังไม่รู้หรือภาพมันคือ อะไร แต่วันนี้ไม่ใช่การพูดจิ๊กซอแต่พูดภาพให้เห็น ให้เห็นภาพแล้วเราไปพิจารณาเอา เหตุผล ว่าเราจะทำอะไรที่จะดำเนินชีวิตด้วยความปลอดภัย เราเดินเรือในมหาสมุทร นะ ถ้าโยมเห็นเรือมหาสมุทร มันเดินเป็นเดือนๆนะ เขาต้องมีเสบียงกรังใช้ไหม เขา ต้องมีเข็มทิศใช้ไหม เขาต้องมีน้ำมันใช้ไหม เรือมันจึงจะไม่อัปปางกลางมหาสมุทร แล้วก็ยังต้องมีความรู้เมื่อพายุมันมา ต้องไปหลบอยู่ เหมือนเกาะสี่ซังเวลาพายุมาเขาก็ ไปหลบเกาะ มันจะกระทบน้อย ก็เอาเกาะเป็นตัวบัง ฉันทัดฉันทันนั้นเหมือนกันชีวิตเรานี้ เหมือนการเดินทางเรือในมหาสมุทร โยมต้องมีเข็มทิศ มีเป้าหมายที่ชัดเจน โยมจึงจะไม่

ห้วนไหวไม่ไหวแล้ว โยมต้องมีเสบียงมีน้ำมัน คือบุญกุศลนั่นเอง โยมต้องมีสติปัญญาที่จะประทับระครองเดินเรื่อนั้นไป หลบหลีกกระแสแห่งโอะมนั้นได้ โยมจึงจะถึงฝั่งด้วยความปลอดภัย สวัสดิภาพนั่นเอง วันนี้เราจึงพูดให้ฟังเอาไปขบคิดให้ไปพิจารณาเอาเนาะแก่นั่นละนะ.

(เรียนเชิญคุณน้อม ถวายปัจจัย)

เดี๋ยวแม่เมตตากกรวดน้ำชะนะ หาน้ำกรวด กรวดอันดับแรกคือให้ญาติทั้งหลายที่เราเคยตายเกิดร่วมกันมาไม่รู้ก็ภพก็ชาติ อันดับที่สองให้เจ้าที่เจ้าทางเทพเทวดาแถมนี้ให้เขาร่วมอนุโมทนาในส่วนบุญส่วนกุศลที่เราได้ทำ อุทิศให้เขา แล้วก็ส่วนอื่นก็แล้วแต่โยม พ่อแม่เหมือนกันทุกอย่างให้เขาหมด ปัจจัยนี้เอาไปสร้างวัดให้ ไปทำให้เกิดประโยชน์ จึงให้ดูรูป รูปที่วัดเห็นอนุภาพ คนมาที่หลังอาจจะไม่ได้ดู อนุภาพพระพุทธเจ้ามี แม้แต่เหล่าเทพเทวดาเคลื่อนเหมือนดาวตกเลย เพราะฉะนั้นสิ่งเหล่านี้มีจริง ภพภูมิมีจริงนะ ไม่ใช่ตายแล้วสูญ อย่าประมาท เพราะนั่นเทวดาที่รู้จักวัดนี้กับพรหมมากกว่ามนุษย์ทั้งโลก เทวดากับพรหมที่รู้จักวัดป่าวิเวกสิกขารามนี้ มากกว่ามนุษย์ทั้งโลกแปดพันเก้าพันล้านคนไม่รู้ถึงยัง เฉพาะเทวดาบรรลุธรรมก็เก๋าร้อยกว่าโกฏิ เก๋ากว่าล้านดวงนะ ตอนที่พระพุทธเจ้ามาแสดงธรรมโปรดเทวดา ได้สำเร็จพระโสดาฯ สกิทาฯ อนาคาฯ แม้แต่ท้าวสักกมหาราชาสำเร็จพระสกทาคามีในช่วงนั้น ท่านได้พระโสดาบันในสมัยพุทธกาล เพราะฉะนั้นเป็นสมัยพิเศษ อันนี้จึงให้ดูรูปเป็นตัวอย่าง เต็มไปหมดเลย ทุกสีทุกภพ สีแต่ละประเภท ขนาดด้วย ทั้งสีทั้งขนาด ไข่ถ่ายไม่ติดก็อีกเยอะ ไม่ใช่ถ่ายติดหมดคนนะ มาอย่างนี้เต็มไปหมดถ่ายแล้วมันไม่ได้ติดทุกรูป ติดบางส่วนไม่ได้ติดทุกองค์ก็มี นั่นมากมาย เพราะฉะนั้นให้รู้เห็น เอามาให้เห็นเพื่อให้รู้เห็นว่ามันมีอยู่จริงภพภูมินะเราอย่าประมาท เท่านั้นจะดำเนินชีวิตเราอย่างไร จะหาวัดอย่างในเมืองพลไม่มีนะสถานที่อย่างนี้ ที่มีเจดีย์พระพุทธเจ้าถึง ๓ พระองค์.

การเกิดเป็นมนุษย์เป็นของหาได้ยาก
เพราะนั้นการเกิดเป็นมนุษย์นี้เป็นของประเสริฐ เขาเรียกว่ามนุษยสมบัติ
เมื่อไฟจะไหม้บ้าน ให้รีบขนสมบัติออกจากบ้าน
คำว่าไฟไหม้บ้านหมายความว่าเมื่อลมดับ ความตายนั้นเองมาเยือน
ร่างกายนี้ก็ถูกเผาเป็นเถ้าถ่าน เอาอะไรไปไม่ได้
เราต้องรีบขนสมบัติออกจากบ้าน ให้นำสมบัตินั้นมาทำทาน คือทานวัตถุ
สิ่งของภายนอกที่เราหามาได้ รู้จักใช้แรงกายเราเป็นทานมาเสียสละ นี้
เรียกว่าทานบารมี ที่นี้เอาทรัพย์คือมนุษยสมบัตินี้ มาเจริญศีล มาเจริญ
ภาวนาให้เกิดขึ้นในกายในใจเรา เป็นอริยทรัพย์นั่นเอง คือตัวบุญนั่นเอง